

Notă de prezentare

a proiectului de Ordin privind modificarea Anexei nr. 3 și Anexei nr. 4 la Ordinul ANRE nr. 88/2015 pentru aprobarea contractelor - cadru de furnizare a energiei electrice la clienții casnici și noncascnici ai furnizorilor de ultimă instanță, a condițiilor generale pentru furnizarea energiei electrice la clienții finali ai furnizorilor de ultimă instanță, a modelului facturii de energie electrică și a modelului convenției de consum energie electrică, utilizate de furnizorii de ultimă instanță

1. Cadrul național de reglementare

Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr.123/2012, cu modificările și completările ulterioare, prevede:

- la art. 22 alin. (4): „Furnizarea energiei electrice clienților prevăzuți la art. 55 alin. (1) în condițiile alin. (1) se face pe bază de contracte reglementate”.
- la art. 53: : (1) ”Furnizorul de ultimă instanță are obligația de a asigura serviciul universal clienților prevăzuți la art. 55 alin. (1) lit. b).
(2) Furnizorul de ultimă instanță are obligația de a furniza energie electrică clienților finali al căror furnizor se află în situația de a i se retrage licența de furnizare în cursul desfășurării activității sau în orice altă situație identificată de autoritatea competentă în care clienții finali nu au asigurată furnizarea de energie electrică din nicio altă sursă, cu excepția clienților deconectați pentru sustragere de energie electrică ori neplată, conform reglementărilor emise de autoritatea competentă.”
- la art. 55 alin. (1):” Furnizorii de ultimă instanță sunt obligați să asigure furnizarea de energie electrică, în condiții de calitate și la prețuri rezonabile, transparente, ușor comparabile și nediscriminatorii, conform reglementărilor ANRE, cu respectarea prevederilor art. 22 alin. (1), următoarelor categorii de clienți:
 - a) clienții finali care, la data intrării în vigoare a prezentei legi, nu și-au exercitat dreptul de eligibilitate;
 - b) clienții casnici și clienții noncascnici cu un număr mediu scriptic de salariați mai mic de 50 și o cifră de afaceri anuală sau o valoare totală a activelor din bilanțul contabil, conform raportărilor fiscale anuale, care nu depășește 10 milioane euro.”
- la art.57: “(1) Furnizorul/operatorul de distribuție trebuie să informeze clienții finali, atât prin intermediul punctelor unice de contact și paginii de internet, conform reglementărilor ANRE, cât și prin intermediul facturii sau al documentelor anexate acesteia, precum și prin materiale promoționale, cu privire la drepturile acestora, la legislația în vigoare și la căile de soluționare a litigiilor în cazul unor cereri, plângeri, sesizări, reclamații sau contestații.
(2) Furnizorul trebuie să pună la dispoziția clienților casnici mai multe modalități de plată a energiei furnizate și să permită acestora să opteze pentru oricare dintre acestea.”
- la art.58: “(...) (1¹) Furnizorul nu are dreptul de a denunța unilateral contractele de furnizare de energie electrică încheiate cu clienții finali
(3) Clientul final are dreptul de a denunța unilateral contractul de furnizare, cu notificare transmisă furnizorului de energie electrică cu cel puțin 21 de zile înainte, cu respectarea condițiilor contractuale.

(4) Furnizorul este îndreptățit să rezilieze contractul în următoarele cazuri:

- a) sustragerea de energie electrică constatată prin hotărâre judecătorească definitivă;
- b) neplata facturilor;
- c) alte situații prevăzute de legislația în vigoare.

(5) Furnizorul este îndreptățit să solicite unui client final constituirea de garanții financiare pentru o perioadă de consum echivalent de maximum un an în cazul constatării, conform prevederilor legale în vigoare, a unor acțiuni menite să denatureze în orice fel indicațiile echipamentelor de măsurare sau să sustragă energia electrică prin ocolirea echipamentelor de măsurare din partea acestuia. Modalitatea de constituire a garanțiilor financiare este prevăzută în contractele-cadru de furnizare a energiei electrice și/sau în alte reglementări emise de ANRE.

(6) Refuzul constituirii garanțiilor prevăzute la alin. (5) dă dreptul furnizorului să solicite operatorului de distribuție deconectarea clientului final de la rețea.”

- la art.59: “În conformitate cu prevederile contractului, clientul final este obligat să plătească contravaloarea energiei electrice consumate la prețul și în condițiile stabilite prin contractul de furnizare.”

- la art.60: “(1) Furnizorul răspunde pentru toate daunele provocate clientului final din culpa sa, în condițiile stabilite prin contractul de furnizare.

(2) Furnizorul este îndreptățit să recupereze daunele produse clienților finali și, respectiv, furnizorului însuși de la operatorul de distribuție, operatorul de transport și de sistem sau de la producător, dovedite a fi cauzate din culpa oricărui dintre aceștia”

- la art.61: ”(1) Clientul final de energie electrică răspunde pentru daunele dovedite cauzate furnizorului/operatorului de rețea din culpa sa.

(2) Nerespectarea contractului de furnizare a energiei electrice de către clientul final poate atrage suportarea următoarelor consecințe, după caz:

- a) penalizări;
- b) sistarea temporară a furnizării energiei electrice;
- c) rezilierea contractului de furnizare a energiei electrice.

(4) În cazul constatării, conform prevederilor legale în vigoare, a unor acțiuni menite să denatureze în orice fel indicațiile echipamentelor de măsurare sau să sustragă energia electrică prin ocolirea echipamentelor de măsurare, clientul final este obligat să constituie o garanție financiară, conform prevederilor art. 58 alin. (5).

(5) Clientul final de energie electrică cu o putere aprobată prin avizul tehnic de racordare de cel puțin 1.000 kVA este obligat să prezinte prognoze orare de consum furnizorului cu care are relații contractuale, conform reglementărilor emise de autoritatea competentă.

(6) Clienții finali au obligația plății contravalorii facturilor pentru energia electrică și pentru serviciile de care beneficiază la termenele scadente prevăzute în contractele încheiate între părți.

(7) Pentru garantarea plăților facturilor la energia electrică, furnizorii de ultimă instanță pot solicita clienților constituirea de garanții financiare, numai în condițiile stabilite de reglementările emise de autoritatea competentă.”

- la art.62: “Clienții finali de energie electrică au următoarele drepturi:

- a) să aibă acces la rețelele electrice de interes public și să consume energie electrică în conformitate cu prevederile contractului de furnizare;
- b) să solicite furnizorului modificarea și completarea contractului de furnizare și a anexelor la acesta sau să inițieze acte adiționale, atunci când apar elemente noi ori când consideră necesară detalierea sau completarea unor clauze contractuale;
- c) să aibă acces pentru citire la grupurile de măsurare pentru decontare;
- (...)

e) să primească despăgubiri de la furnizor, operator rețea sau alt client final, conform prevederilor contractuale, când i se produc daune din vina acestuia ori în cazul nerespectării indicatorilor de calitate a energiei;”

- la art.63: “(1) Clienții finali prevăzuți la art. 55 alin. (1) au dreptul (...) să beneficieze de serviciul universal, în condițiile stabilite prin reglementările ANRE.

(2) Clienții casnici au dreptul de a opta pentru orice modalitatea de plată pe care furnizorul o pune la dispoziție.”

Legea nr.121/2014 privind eficiența energetică, cu modificările și completările ulterioare prevede, la art.11: “Informații privind facturarea

(1) În măsura în care este posibil din punct de vedere tehnic și justificat din punct de vedere economic, atât în ceea ce privește facturarea consumului de energie electrică, cât și facturarea serviciului de distribuție/transport prestat, chiar și în cazul în care clientul final nu dispune de contoare inteligente, datele privind facturarea energiei electrice sunt exacte și au la bază consumul real, în conformitate cu anexa nr. 5, pct. 1.1. În acest scop:

a) operatorii de distribuție asigură un interval de citire a contoarelor de cel mult 6 luni, în vederea emiterii facturii pentru consumatorii finali;

b) operatorii de distribuție/furnizorii convin prin contract un interval de emitere a facturilor de regulă lunar sau de cel mult 3 luni.

(2) În cazul în care, conform prevederilor contractuale, citirea contoarelor se realizează la intervale mai mari decât intervalul de facturare, cantitatea de energie electrică facturată între citiri se determină pe baza indexului transmis furnizorului de către clientul final prin autocitire, cu periodicitatea prevăzută în contract. Dacă clientul final nu transmite indexul în termenul convenit, furnizorul stabilește cantitatea de energie electrică facturată pe baza unui consum estimat de energie electrică, de preferință stabilit de comun acord cu clientul final.

(3) Clienților finali care au fost integrați în sisteme de măsurare inteligente care permit stocarea și furnizarea de informații exacte privind datele de consum real utilizate la facturare li se asigură de către operatorii de distribuție/furnizori posibilitatea de a verifica corectitudinea facturilor, prin accesarea cu ușurință a următoarelor tipuri de informații suplimentare privind consumurile anterioare de energie electrică:

a) date cumulative utilizate la emiterea facturilor pentru cel puțin ultimii 3 ani sau pentru perioada scursă de la începutul contractului de furnizare/transport/distribuție sau de la data montării contoarelor inteligente, dacă acestea din urmă sunt mai mici de 3 ani; și

b) date detaliate în funcție de perioada de utilizare pentru fiecare zi, săptămână, lună și an. Aceste date se pun la dispoziția consumatorului final conform prevederilor contractuale prin intermediul internetului sau al interfeței destinate contoarelor, pentru perioada de cel puțin 24 de luni anterioare sau pentru perioada scursă de la începutul contractului de furnizare sau de la data montării contoarelor inteligente, dacă acestea din urmă sunt mai mici de 24 de luni.

(4) Indiferent dacă au sau nu instalate contoare inteligente, clienților finali li se asigură:

a) informații privind conținutul facturilor de energie electrică, la solicitarea acestora;

b) informații privind consumurile de energie electrică realizate anterior care să fie puse la dispoziția unui furnizor de servicii energetice desemnat de către clientul final, în măsura în care aceste informații sunt disponibile, pe baza și în acord cu solicitarea scrisă primită de la consumatorul final.

(5) Indiferent dacă au fost instalate sau nu contoare inteligente, furnizorii de energie au obligația:

a) în baza acordului scris al clientului final, să pună la dispoziția unui furnizor de servicii energetice desemnat de către clientul final informații privind consumurile anterioare facturate, în măsura în care aceste informații sunt disponibile;

b) să pună la dispoziția clientului final mai multe opțiuni privind modul de transmitere a facturilor și a informațiilor privind facturarea, printre care și transmiterea pe cale electronică; de asemenea, la cererea clienților finali, acestora li se asigură o explicație clară și ușor de înțeles a modului de stabilire a sumelor de plată cuprinse în factură, în special în cazul în care facturile nu sunt bazate pe consumul real determinat prin citirea contorului; în factura emisă clientului final se va specifica modul de determinare a consumului facturat prin citire periodică contor, autocitire sau estimare consum;

c) să pună la dispoziție datele privind consumul de energie electrică și prețurile aferente perioadei de consum la care se referă datele incluse în facturi, în conformitate cu anexa nr. 5;

d) să pună la dispoziție, cel puțin o dată pe an, într-o factură sau într-o anexă a acesteia a următoarelor date:

(i) comparații între consumul actual de energie al consumatorului final și consumul din anul anterior, preferabil sub formă grafică;

(ii) datele de contact (adresele de site-uri de internet) ale unor instituții cu atribuții în domeniul energiei, de unde consumatorii pot obține informații privind măsurile disponibile de îmbunătățire a eficienței energetice, profiluri comparative ale utilizatorilor finali și specificații tehnice obiective privind echipamentele energetice;

(iii) adresa de site în care se găsesc, într-o formă clară și ușor de înțeles, consumurile de energie electrică ale clienților finali etalon, pe categorii de consum, în cazul în care astfel de site-uri există;

e) să nu perceapă plăți suplimentare pentru informațiile solicitate de clienții finali legate de facturile de energie;

f) să transmită, la cererea clienților finali, informațiile privind costul actual și cel estimat al energiei electrice, în timp util și într-un format ușor de înțeles, care să le permită acestora să compare diferite oferte pentru condiții identice/similare.”

Legea nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei electrice din surse regenerabile de energie, cu modificările și completările ulterioare, prevede, la art.14: „(...)

(6) Prosumatorii care dețin unități de producere a energiei electrice din surse regenerabile cu puterea instalată de cel mult 27 kW pe loc de consum pot vinde energia electrică produsă și livrată în rețeaua electrică furnizorilor de energie electrică cu care aceștia au încheiate contracte de furnizare a energiei electrice, conform reglementărilor ANRE.

6¹) Autoritățile publice care dețin capacități de producere a energiei electrice din surse regenerabile realizate, parțial sau total, din fonduri structurale beneficiază din partea furnizorilor cu care au contract de furnizare a energiei electrice, la cerere, de serviciul de regularizare financiară între energia livrată și energia consumată din rețea.

6²) Furnizorii de energie electrică sunt obligați, la solicitarea prosumatorilor cu care aceștia au încheiate contracte de furnizare a energiei electrice conform alin. (6), să achiziționeze energia electrică produsă conform alin. (6), la un preț egal cu prețul mediu ponderat înregistrat în Piața pentru Ziua Următoare în anul anterior.

6⁴) În factura de energie electrică, prosumatorii prevăzuți la alin. (6) beneficiază din partea furnizorilor de energie electrică cu care aceștia au încheiate contracte de furnizare a energiei electrice de serviciul de regularizare între valoarea energiei electrice livrate și valoarea energiei electrice consumate din rețea.

6⁷) Prin derogare de la Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, și de la Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare, prosumatorii, persoane fizice, prevăzuți la alin. (6) și 6³) sunt exceptați/scutiți de la plata tuturor obligațiilor fiscale aferente cantității de energie electrică produsă pentru autoconsum, precum și excedentul vândut furnizorilor, conform alin. (6²).”

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012, cu modificările și completările ulterioare, prevede:

- la art. 5 alin.(1) lit c): „Ordinele, deciziile sau avizele ANRE cu privire la activitatea de reglementare se referă la: (...) c) aprobarea reglementărilor tehnice și comerciale pentru funcționarea sigură și eficientă a sectorului energiei electrice, termice și a gazelor naturale; (...)”.

- la art. 9 alin (1) lit. g) și h): „ANRE este abilitată cu următoarele atribuții și competențe în sectorul energiei electrice și energiei termice produse în cogenerare: (...)
 - g) stabilește, în condițiile legii, contractele-cadru de furnizare și cele de vânzare-cumpărare de energie electrică și termică pe piața reglementată (...)
 - h) aprobă reglementări tehnice și comerciale pentru operatorii economici din sector (...)

2. Scopul reglementării

Având în vedere:

- intrarea în vigoare, la data de 23.07.2018, a Legii nr. 184/2018 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.24/2017 privind modificarea și completarea legii nr.220/2017 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei electrice din surse regenerabile de energie și pentru modificarea unor acte normative, care introduce noțiunea de prosumator, precum și termenul prevăzut la art. III al acesteia, respectiv “În termen de 90 zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, ANRE actualizează cadrul de reglementare (...)”;
- modificarea prevederilor legale privind plata taxei radio și taxei tv, prin intrarea în vigoare a Legii nr. 1/2017 privind eliminarea unor taxe și tarife, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative;
- rezultatele analizelor efectuate de DGPEP-DP-SPEE asupra facturilor utilizate în prezent de către FUI, care au impus introducerea de precizări suplimentare referitoare la respectarea modelului de factură;
- necesitatea stabilirii unor noi principii referitoare la modul de transmitere a preavizului de deconectare;
- necesitatea armonizării prevederilor prezentului ordin cu prevederile similare cuprinse în reglementări intrate în vigoare ulterior;
- sesizările FUI privind solicitările clienților de eliminare a CNP-ului din cuprinsul modelului de factură,

a rezultat necesitatea modificării Anexei nr. 3 (Model factură energie electrică) și Anexei nr. 4 (Condiții generale pentru furnizarea energiei electrice la clienții finali ai furnizorilor de ultimă instanță) la Ordinul președintelui ANRE nr. 88/2018 (denumite în continuare Anexe).

Raportat la Anexele în vigoare, prezentul proiect de ordin prevede/stabilește:

- dreptul prosumatorului de a beneficia de serviciul de regularizare între valoarea energiei electrice livrate și valoarea energiei electrice consumate din rețea, dacă îndeplinește condițiile legislative, precum și obligațiile rezultate care revin FUI;
- modul de introducere în modelul de factură a sumei aferente serviciului de regularizare explicitat mai sus;
- completarea drepturilor și obligațiilor, atât pentru FUI cât și pentru client, prin introducerea prevederilor referitoare la garanțiile financiare constituite de către client în favoarea FUI;
- detalierea etapelor aferente procesului de întrerupere a alimentării cu energie electrică în caz de neplată și introducerea unor clarificări privind modul de acțiune în vederea întreruperii alimentării cu energie electrică a unui loc de consum, în cazul în care clientul nu constituie/nu actualizează garanțiile financiare, conform procedurii specifice;
- prelungirea perioadei de timp dintre transmiterea de către FUI a preavizului de deconectare și deconectare, astfel încât clientul să poată comunica în timp util efectuarea plății;
- introducerea unor prevederi noi referitoare la modul de transmitere de către FUI a preavizului de deconectare, respectiv primirii de către client a acestuia. Introducerea acestor prevederi a fost necesară având în vedere situațiile constatate, respectiv imposibilitatea deconectării locurilor de consum ale clienților finali care nu își îndeplinesc obligațiile de plată, ca urmare a faptului că FUI nu au confirmarea primirii preavizului din cauze multiple (refuzul clienților de a primi preavizul, decesul titularului de contract, etc.);
- introducerea unor prevederi specifice referitoare la informarea clientului casnic privind întreruperea alimentării cu energie electrică, prin afișarea unui anunț de deconectare, la locul de

consum respectiv, inclusiv conținutul minim al acestui anunț, în cazul în care clientul nu a confirmat primirea preavizului de deconectare transmis anterior;

- introducerea prevederilor referitoare la completarea de către FUI a preavizului de deconectare/anunțului de deconectare cu elemente necesare identificării potențialilor clienți vulnerabili care locuiesc la locul de consum respectiv;
- introducerea obligației clientului casnic de a contacta FUI, conform precizărilor din anunțul de deconectare;
- eliminarea din modelul de factură a rubricii privind taxa radio și taxa tv;
- armonizarea textului cu terminologia introdusă de Metodologia de stabilire a modului de calcul și a condițiilor de avizare a prețurilor aplicate de furnizorii de ultimă instanță obligați și furnizorii de ultimă instanță opționali clienților finali, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr.39/2018;
- introducerea unor prevederi privind obligativitatea respectării modelului de factură și situațiile în care FUI pot introduce/elimina informații;
- eliminarea CNP din textul modelului de factură.

De asemenea, au fost preluate modificările aduse Anexelor prin prevederile art. 6 și art. 7 din Ordinul președintelui ANRE nr. 26/2018 pentru aprobarea Regulamentului de selecție concurențială în vederea desemnării furnizorilor de ultimă instanță și pentru modificarea unor reglementări din sectorul energiei electrice.

3. Schimbările preconizate/ măsurile propuse prin proiectul de reglementare

- posibilitatea FUI de a utiliza modelul de factură în cazul prosumatorilor;
- prin factura emisă categoriilor de prosumatori stabilite conform actelor normative în vigoare se va realiza regularizarea între valoarea energiei electrice consumate și valoarea energiei electrice produse și livrate în rețea;
- posibila minimizare a riscurilor financiare la care sunt expuși FUI în cazurile de neplată a facturilor de energie electrică și de neconstituire/neactualizare a garanțiilor financiare de către clienții finali.

4. Impactul macroeconomic

a) impactul asupra pieței de energie în ansamblul ei :

- nu se înregistrează un impact major asupra pieței de energie în ansamblul ei.

b) impactul asupra operatorilor economici:

- posibilitatea eliminării înregistrării de noi creanțe de către FUI, aceștia având dreptul de a deconecta clienții în termenele prevăzute, fără ca această măsură să fie condiționată de confirmarea de către client a primirii preavizului de deconectare;
- potențiale diminuări de costuri, având în vedere eliminarea obligativității transmiterii preavizului de deconectare cu confirmare de primire pentru clienții noncasnici în contrapartidă cu posibile creșteri de costuri, consecință a modificărilor efectuate asupra modelului de factură și a prevederilor care impun afișarea la locul de consum a anunțului privind întreruperea alimentării cu energie electrică în cazul clienților casnici;

c) impactul asupra consumatorilor clienților finali:

- eliminarea situațiilor de deconectare în cazul efectuării plății facturilor, prin introducerea unui termen de 2 zile între termenul de plată a sumelor datorate și termenul de deconectare;
- responsabilizarea clienților finali în relația contractuală cu FUI;
- posibilitatea de a lua la cunoștință, direct sau indirect, despre întreruperea alimentării cu energie electrică comunicată prin intermediul anunțului afișat de către FUI la locul de consum;
- posibilitatea de a evita întreruperea alimentării cu energie electrică, dacă la locul de consum respectiv locuiește un client vulnerabil.